

АЛГОРИТМ ЗАХИСТУ ВІД КРОВОСИСНИХ ДВОКРИЛИХ У СКОТАРСТВІ

Л. В. Нагорна, І. В. Проскуріна
lvn_10@ukr.net

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна

Впродовж останніх років у скотарстві склалася критична ситуація щодо постійного зменшення поголів'я великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності та виробничих потужностей. Враховуючи зазначені тенденції, дотримання стійкого епізоотичного благополуччя в господарствах є надзвичайно актуальним завданням. Досягти його не можна без чіткого та неухильного дотримання санітарно-гігієнічних правил і систематичного проведення профілактичних заходів. Суттєвими «порушниками» належного санітарно стану є кровосисні двокрили, зокрема зоофільні мухи. Масовий напад комах на тварин є причиною погіршення в останніх приростів та молочної продуктивності. Крім того, мухи переносять значну кількість збудників інфекційних та інвазійних захворювань. За різними літературними даними, зоофільні мухи здатні переносити близько 70 патогенних мікроорганізмів.

Відповідно до цього, метою наших досліджень було розробити алгоритм захисту великої рогатої худоби від нападу літаючих кровосисних комах, зокрема зоофільних мух.

Проведено аналіз наявних схем боротьби та захисту від зоофільних мух в господарствах різних виробничих потужностей, які спеціалізуються на вирощуванні великої рогатої худоби, та визначено їхні «слабкі» ланки.

На підставі проведеного нами комплексу досліджень встановлено, що одними з основних причин зростання популяції мух в обстежених господарствах були несистематичність проведення дезінсекції і тривале незмінне використання інсектицидів з ідентичними діючими речовинами. Звичайно, повністю знищити популяцію мух неможливо, проте для підтримання їхньої кількості на мінімально безпечних для тварин рівнях необхідно не допускати в господарстві створення умов, які сприяють розмноженню кровосисних двокрилих, проводити заходи щодо знищення личинкової стадії розвитку комах, систематично проводити ліквідацію імагінальних стадій розвитку.

Проведення дезінсекції в умовах господарств з розведення великої рогатої худоби передбачає проведення заходів, які охоплюють обробку поголів'я при вигоні на пасовища інсектицидами. Інсектициди можуть застосовуватися у формі розчинів, аерозолів чи пуронів. Проведення обробок є обов'язковим впродовж всього пасовищного періоду. В молочних блоках застосування липких стрічок чи приманок є обов'язковим. Безпосередньо у виробничих приміщеннях бажано проводити обробку інсектицидними засобами конструктивного обладнання. Для знищення личинкової стадії зоофільних мух проводять дезінвазію місць виплоду мух чи інших органічних субстратів, які можуть міститися поблизу.

Якщо у господарстві не застосовують пасовищну систему утримання, основний акцент необхідно здійснювати на дезінвазії місць виплоду мух на вигульних майданчиках поблизу тваринницьких приміщень. Урахування погодних умов є обов'язковим, оскільки температура у довкіллі впливає на тривалість циклу розвитку зоофільних мух.

На підставі проведеного комплексу досліджень встановлено, що проблема паразитування на худобі літаючих двокрилих була актуальною в усіх обстежених господарствах впродовж весняно-осіннього періоду.